

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

FLORIN GEORGESCU
Prim-viceguvernator

Domnului VIOREL ILIE
Ministrul pentru Relația cu Parlamentul
Ministerul pentru Relația cu Parlamentul

Nr. FG / 415/2.05.2018

Domnule Ministru,

Referitor la scrisoarea nr. 5093 din 26.04.2018, înregistrată la Cabinetul Guvernatorului cu nr. 376/26.04.2018, prin care Guvernul României – Ministerul pentru Relația cu Parlamentul a transmis Băncii Naționale a României *Propunerea legislativă privind destinația unor terenuri și a construcțiilor edificate pe acestea (Bp. 196.2018)*, însoțită de expunerea de motive, cu solicitarea de a-i fi comunicată cu maximă celeritate opinia motivată a băncii centrale privind susținerea sau respingerea inițiativei legislative, în vederea formulării punctului de vedere al Guvernului, vă comunicăm că Banca Națională a României nu susține adoptarea propunerii legislative anterior menționate, pentru următoarele considerente:

Banca Națională a României este de părere că proiectul de act normativ nu este compatibil cu legislația Uniunii Europene, respectiv cu principiul independenței băncii centrale și cu interdicția de finanțare monetară, prevăzute de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, având în vedere următoarele aspecte:

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

a) Principii fundamentale în legislația Uniunii Europene privind organizarea și funcționarea băncilor centrale naționale

Banca Națională a României este organizată și funcționează în conformitate cu dispozițiile legii și ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, inclusiv ale Protocolului nr. 4 privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (Statutul SEBC și al BCE), anexat acestuia.

Conform prevederilor articolului 131 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: *„Fiecare stat membru asigură compatibilitatea legislației sale interne, inclusiv a statutului băncii sale centrale naționale, cu tratatele și cu Statutul SEBC și al BCE”*. De asemenea, articolul 2 din *Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană*, anexat la Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, semnat de România la Luxemburg la 25 aprilie 2005, ratificat prin Legea nr. 157/2005, prevede: *„De la data aderării, dispozițiile tratatelor originare și actele adoptate de instituții și de Banca Centrală Europeană înainte de aderare sunt obligatorii pentru Bulgaria și România și se aplică în aceste state în condițiile stabilite prin aceste tratate și prin prezentul act.”*

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene consacră la art.130 **principiul independenței** băncilor centrale: *„În exercitarea competențelor și în îndeplinirea misiunilor și îndatoririlor care le-au fost conferite prin tratate și prin Statutul SEBC și al BCE, Banca Centrală Europeană, băncile centrale naționale sau membrii organelor lor de decizie nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni din partea instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, a guvernelor statelor membre sau a oricărui alt organism. Instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii, precum și guvernele statelor membre se angajează să respecte acest principiu și să nu încerce să influențeze membrii organelor de decizie ale Băncii Centrale Europene sau ale băncilor centrale naționale în îndeplinirea misiunii lor.”*

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

Principiul independenței băncilor centrale este prevăzut totodată la articolul 7 din Statutul SEBC și al BCE (articol care reia prevederile art.130 din Tratat) și detaliat în rapoartele de convergență ale Comisiei Europene și ale Băncii Centrale Europene. La nivelul legislației naționale, principiul independenței băncii centrale este reflectat în *Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României* care prevede, la art.1 alin.(2), că Banca Națională a României este o instituție publică independentă, iar la art.3 alin.(1) că Banca Națională a României și membrii organelor sale de conducere, în îndeplinirea atribuțiilor, nu vor solicita sau primi instrucțiuni de la autoritățile publice sau de la orice altă instituție sau autoritate.

Conceptul de independență a băncilor centrale include patru tipuri de independență: funcțională, instituțională, personală și financiară, descrise în rapoartele de convergență ale Băncii Centrale Europene. Analiza aspectelor legate de independență are un rol important în evaluarea nivelului de convergență dintre legislația națională a statelor membre care nu au adoptat moneda euro, pe de o parte, și Tratatul și Statutul SEBC și al BCE, pe de altă parte.

Referitor la *independența funcțională*, BCE menționează că independența băncilor centrale nu este un scop în sine, ci reprezintă un instrument esențial pentru atingerea unui obiectiv clar definit - menținerea stabilității prețurilor. Acest tip de independență este asigurat prin dotarea băncilor centrale cu mijloacele și instrumentele necesare pentru îndeplinirea acestui obiectiv în mod independent de orice altă autoritate. Cerința privind independența băncilor centrale, prevăzută în Tratat, reflectă opinia generală conform căreia obiectivul fundamental de menținere a stabilității prețurilor este realizat în mod optim de o instituție pe deplin independentă, al cărei mandat este clar definit.

Principiul *independenței instituționale* este enunțat în mod expres la articolul 130 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la articolul 7 din Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene. Aceste două articole interzic băncilor centrale și membrilor organelor de decizie ale acestora să solicite sau să accepte instrucțiuni de la instituțiile sau organismele UE, de la guvernele statelor membre sau de la orice alt organism. În plus, acestea interzic instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor UE, precum și guvernelor

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

statelor membre, orice încercare de influențare a acelor membri ai organelor de decizie ale băncilor centrale ale căror decizii pot influența îndeplinirea de către băncile centrale naționale a misiunilor legate de Sistemul European al Băncilor Centrale. Legislația națională ar trebui să reflecte ambele interdicții și să nu limiteze domeniul de aplicare a acestora.

În ceea ce privește *independența personală*, în temeiul articolului 14.2 din Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene, statutele băncilor centrale naționale trebuie să specifice o durată minimă de cinci ani pentru mandatul guvernatorilor. De asemenea, prevederile acestui articol oferă protecție împotriva demiterii arbitrare a guvernatorilor, precizând faptul că guvernatorii pot fi eliberați din funcție doar în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile necesare exercitării îndatoririlor ce le revin sau în cazul în care se fac vinovați de abateri grave, și menționează posibilitatea de a introduce o acțiune la Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Independența financiară este capacitatea unei instituții de a dispune în mod autonom de resursele sale. Independența generală a unei bănci centrale ar fi periclitată în situația în care o bancă centrală nu ar fi în măsură să dispună, în mod autonom, de resurse financiare suficiente pentru îndeplinirea mandatului (respectiv îndeplinirea misiunilor legate de Sistemul European al Băncilor Centrale încredințate acesteia prin Tratat și Statut). Principiul independenței financiare implică și faptul că o bancă centrală trebuie să dispună de mijloace suficiente nu numai pentru exercitarea misiunilor legate de Sistemul European al Băncilor Centrale, ci și pentru îndeplinirea propriilor atribuții la nivel național (de exemplu, finanțarea administrării și a operațiunilor proprii).

Interdicția de finanțare monetară este prevăzută la articolul 123 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care interzice Băncii Centrale Europene (BCE) și băncilor centrale naționale din statele membre să acorde credite pe descoperit de cont sau *orice alt tip de facilitate de credit* instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, administrațiilor publice centrale, autorităților regionale sau locale, celorlalte autorități publice, celorlalte organisme sau întreprinderi publice din statele membre; de asemenea, se interzice

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

cumpărarea de titluri de creanță direct de la acestea de către BCE sau de către băncile centrale naționale.

Domeniul de aplicare a interdicției de finanțare monetară este definit mai detaliat în *Regulamentul (CE) nr. 3603/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de precizare a definițiilor necesare aplicării interdicțiilor menționate la articolele 104 și 104b alineatul (1) din tratat.*

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 1 din Regulament, "*alte tipuri de creditare*" înseamnă orice finanțare acordată sectorului public pentru stingerea obligațiilor sale față de terți, precum și orice tranzacție cu sectorul public care se traduce sau este susceptibilă a se traduce printr-o creanță asupra acestuia. Potrivit dispozițiilor art. 3 din Regulament, "*sector public*" înseamnă instituțiile sau organismele Comunității, administrația centrală, autoritățile regionale, locale sau alte autorități publice și alte organisme sau întreprinderi publice ale statelor membre.

Banca Centrală Europeană a precizat în mod constant în Rapoartele sale de Convergență¹, precum și în avizele² emise, faptul că această interdicție trebuie interpretată în mod extensiv pentru a se asigura aplicarea ei cu strictețe, sub rezerva unui număr limitat de excepții prevăzute la articolul 123 alin. (2) din TFUE și în Regulamentul (CE) nr. 3603/93. BCE a justificat această poziție plecând de la faptul că interdicția de finanțare monetară este esențială pentru asigurarea îndeplinirii obiectivului fundamental al Sistemului European al Băncilor Centrale, respectiv menținerea stabilității prețurilor. Totodată, BCE a specificat că scopul general urmărit prin prevederile art. 123 alin. (1) TFUE este disciplina finanțelor publice și interzicerea finanțării sectorului public de către banca centrală națională.

Atât obiectivul final, cât și spiritul acestei dispoziții trebuie luate în considerare pentru interpretarea acesteia, nefiind suficientă o interpretare literală a textului. Astfel, chiar dacă

¹ Raportul de Convergență din mai 2010 (pag. 25 din versiunea în limba română), Raportul de Convergență din mai 2012 (pag. 31 din versiunea în limba română), Raportul de Convergență din iunie 2014 (pag. 38 din versiunea în limba română), Raportul de Convergență din iunie 2016 (pag. 32 din versiunea în limba română).

² Avizul BCE din 2 decembrie 2003 la cererea Ministerului de Finanțe Federal din Austria cu privire la proiectul legii privind Fundația Națională pentru Cercetare, Tehnologie și Dezvoltare (CON/2003/27), Avizul BCE din 1 decembrie 2005 la cererea Băncii Naționale din Slovenia cu privire la proiectul legii de modificare a Legii nr. 118/1996 privind protejarea depozitelor bancare și amendarea anumitor legi (CON/2005/50), Avizul BCE din 1 iulie 2010 cu privire la remunerarea personalului Băncii Naționale a României (CON/2010/51).

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

articolul 123 alineatul (1) din TFUE se referă în mod specific la „*facilități de credit*”, care implică obligația rambursării aceluși credit, această interdicție se aplică *a fortiori* și altor forme de finanțare, pentru care nu este prevăzută obligația de rambursare, de vreme ce scopul general al acestuia este disciplina finanțelor publice și interzicerea finanțării sectorului public de către băncile centrale naționale.

b) Necompatibilitatea proiectului de lege cu principiile Uniunii Europene privind independența băncii centrale și interdicției de finanțare monetară

Cu privire la necesitatea ca proprietatea băncii centrale să fie separată de proprietatea statului, Banca Centrală Europeană, în cadrul avizului CON/2010/42³ privind Banca Lituaniei, a exprimat **îngrijorări cu privire la situația în care statul ar putea fi considerat deținătorul legal al activelor băncii centrale**, din perspectiva respectării principiilor independenței instituționale și financiare. Ulterior, în cadrul avizului CON/2013/85⁴, Banca Centrală Europeană a salutat clarificarea regimului de proprietate al proprietăților băncii centrale din Lituania prin stipularea expresă în proiectul de lege supus consultării a faptului că **banca centrală are drept de proprietate asupra activelor sale**.

Proiectul de lege nu este compatibil cu legislația Uniunii Europene în ceea ce privește principiile fundamentale de organizare și funcționare a băncilor centrale naționale. Astfel, proiectul de lege **intervine în dreptul de proprietate al băncii centrale asupra activelor sale**, declarând faptul că sunt proprietate publică a statului bunuri imobile aflate în prezent în proprietatea Băncii Naționale a României. Or, **principiul independenței băncii centrale** prevede că nicio parte terță nu poate exercita o influență directă sau indirectă asupra băncii centrale naționale. Astfel, eventuale instrucțiuni adresate băncii centrale de către autoritățile publice sau **intervenții ale acestor autorități în ceea ce privește activele deținute de către banca centrală nu ar fi**

³ Avizul BCE din 18 mai 2010 privind regimul juridic al activelor Lietuvos Banka, durata mandatului și remunerarea membrilor Consiliului, imunitatea rezervelor internaționale deținute de băncile centrale străine și situațiile financiare anuale ale Lietuvos Banka, punctele 2.1 și 2.2.

⁴ Avizul BCE din 5 decembrie 2013 cu privire la regimul juridic al activelor Lietuvos Banka și aria de aplicare a auditului public, punctul 2.

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

conforme cu principiul independenței instituționale a băncii centrale⁵. Totodată, potrivit raportului de Convergență al Băncii Centrale Europene din iunie 2016, „*conceptul de independență financiară* ar trebui evaluat din perspectiva capacității unui terț de a exercita o influență directă sau indirectă nu numai asupra atribuțiilor unei bănci centrale naționale, ci și asupra capacității acesteia de a-și îndeplini mandatul atât din punct de vedere operațional, respectiv al resurselor umane, cât și financiar, prin prisma resurselor financiare corespunzătoare”. **Cu privire la dreptul de proprietate al băncii centrale, BCE precizează în cadrul aceluiași document că „drepturile unor terți de a interveni sau de a da instrucțiuni unei bănci centrale naționale cu privire la proprietățile acesteia sunt incompatibile cu principiul independenței financiare”.**

Totodată, proiectul de lege încalcă interdicția de finanțare monetară a sectorului public, în condițiile în care bunul imobil în discuție, prin efectul legii, este trecut cu titlu gratuit în proprietatea publică a statului, **fără ca acest transfer să fie remunerat la valoarea de piață a bunului imobil și fără ca transferul proprietății către Stat să se realizeze concomitent cu plata remunerației. Mai mult, proiectul de lege prevede faptul că statul poate acorda despăgubiri Băncii Naționale a României pentru sporul de valoare rezultat din investiții legal realizate, astfel că acordarea unor despăgubiri este facultativă.**

În acest context, precizăm și faptul că, în avizul CON/2011/91⁶, Banca Centrală Europeană a apreciat că, **pentru a fi compatibilă cu interdicția de finanțare monetară, transferul către Stat al activelor unei bănci centrale naționale, de exemplu bunuri imobile, trebuie remunerat la valoarea de piață a bunului imobil transferat și transferul proprietății către Stat trebuie să se realizeze concomitent cu plata remunerației**. De asemenea, în cadrul *Avizului BCE din 29 octombrie 2013 cu privire la transferul administrării unor proprietăți ale statului către Banca Națională a României (CON/2013/74)*, Banca Centrală Europeană a precizat că „**aspectele**

⁵ Avizul BCE din 18 mai 2010 privind natura juridică a activelor deținute de Lietuvos bankas, durata mandatului și remunerația membrilor Consiliului, imunitatea rezervelor internaționale ale băncilor centrale străine și situațiile financiare anuale ale Lietuvos bankas (CON/2010/42), punctul 2.1.

⁶ Avizul BCE din 10 noiembrie 2011 privind modificarea regulilor referitoare la distribuția profitului Lietuvos bankas (CON/2011/91), punctul 4.3.1.

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

financiare ale transferului avut în vedere trebuie soluționate în conformitate cu interdicția de finanțare monetară”.

c) Consecințe posibile ale nerespectării legislației Uniunii Europene

Subliniem faptul că respectarea principiilor fundamentale privind banca centrală reprezintă o obligație a statului român în calitate de membru al Uniunii Europene. Astfel, după cum am arătat anterior, conform prevederilor articolului 131 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: *„Fiecare stat membru asigură compatibilitatea legislației sale interne, inclusiv a statutului băncii sale centrale naționale, cu tratatele și cu Statutul SEBC și al BCE”*. De asemenea, articolul 2 din *Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană*, anexat la Tratatul de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană, semnat de România la Luxemburg la 25 aprilie 2005, ratificat prin Legea nr. 157/2005, prevede: *„De la data aderării, dispozițiile tratatelor originare și actele adoptate de instituții și de Banca Centrală Europeană înainte de aderare sunt obligatorii pentru Bulgaria și România și se aplică în aceste state în condițiile stabilite prin aceste tratate și prin prezentul act.”*

Nerespectarea de către statul român a obligației de a asigura compatibilitatea legislației sale interne, inclusiv a statutului băncii sale centrale naționale, cu tratatele și cu Statutul SEBC poate fi urmată de sancțiuni ale Uniunii Europene, având în vedere încălcarea prevederilor Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene. Astfel, împotriva României poate fi declanșată procedura de infringement, în baza **art.258** din Tratat care prevede: *„În cazul în care Comisia consideră că un stat membru a încălcat oricare dintre obligațiile care îi revin în temeiul tratatelor, aceasta emite un aviz motivat cu privire la acest aspect, după ce a oferit statului în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile. În cazul în care statul în cauză nu se conformează acestui aviz în termenul stabilit de Comisie, aceasta poate sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene”*.

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

În același timp, amintim faptul că potrivit art.11 alin.1 și 2 din Constituția României, Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatul ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern. Ca atare, prin nerespectarea principiului independenței băncii centrale și a interdicției de finanțare monetară prevăzute de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, proiectul de lege nu este în concordanță cu dispozițiile constituționale menționate.

d) Necesitatea consultării Băncii Centrale Europene

Subliniem faptul că, în legătură cu orice proiect de act normativ care privește banca centrală, este necesară derularea procedurii de consultare a Băncii Centrale Europene, potrivit art.127 alin.(4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și *Deciziei nr. 98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare*, care la art.2 alin.(1) liniuța a treia prevede: „*autoritățile statelor membre consultă Banca Centrală Europeană în legătură cu orice proiect de reglementare care intră în sfera sa de competență în temeiul Tratatului și, în special, în ceea ce privește: (...) băncile centrale naționale*”.

De asemenea, propunerea legislativă nu respectă cerințele de tehnică legislativă impuse de Legea nr. 24/2000 *privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative* (denumită în continuare „*Legea nr. 24/2000*”), nefiind fundamentată în mod corespunzător, plecând de la o situație juridică a imobilului din str. Doctor Staicovici nr. 42-48 ce nu corespunde realității și prezentând necorelări evidente cu cadrul normativ intern, Convenția Europeană a Drepturilor Omului și reglementările Uniunii Europene.

Potrivit art. 6 din Legea nr. 24/2000 - „(1) *Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația*

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului”.

De asemenea, art. 13 din Legea nr. 24/2000 prevede că:

„Actul normativ **trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:**

a) proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune;

b) proiectul de act normativ, întocmit pe baza unui act de nivel superior, nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni principiilor și dispozițiilor acestuia;

c) proiectul de act normativ trebuie să fie corelat cu reglementările comunitare și cu tratatele internaționale la care România este parte.

d) proiectul de act normativ trebuie să fie corelat cu dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului și ale protocoalelor adiționale la aceasta, ratificate de România, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.”

În plus, potrivit art. 22 din Legea nr. 24/2000:

„(1) Soluțiile legislative preconizate prin noua reglementare trebuie să aibă în vedere reglementările în materie ale Uniunii Europene, asigurând compatibilitatea cu acestea.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în ceea ce privește dispozițiile cuprinse în tratatele internaționale la care România este parte, precum și în ceea ce privește jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului”.

În realitate, întregul imobil a fost cumpărat de banca centrală în anii 1946 și 1948, iar în anul 1991 Ministerul Tineretului și Sportului a predat cu plată, la valoarea de inventar, și nicidecum în administrare ori în folosință gratuită, doar anumite amenajări sportive, terenul și celelalte clădiri aflându-se în proprietatea neîntreruptă a instituției noastre.

Pe actualul amplasament al arenei și al terenurilor secundare de tenis au fost amenajate tribune și terenuri de tenis încă din perioada interbelică, Societatea de Dare la Semn București închiriind

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

aceste amenajări Societății "Tennis Club Român", în perioada 23.04.1934-01.11.1949, existând referiri în acest sens în chiar cuprinsul titlului de proprietate al băncii.

Pe parcursul întregii perioade 1946-2018, Banca Națională a României a avut, neînterupt, calitatea de proprietar, plătind taxe și impozite și cedând folosința asupra terenului ori a construcțiilor, cu plată, atât către Statul Român, cât și către entități private.

În perioada regimului comunist, nu existau factorii determinanți pentru construirea de către banca centrală a unei arene de tenis capabilă a găzdui competiții internaționale, în condițiile în care amenajările sportive erau utilizate pentru activități sociale desfășurate de propriii angajați.

Faptul că acea porțiune a imobilului Băncii Naționale a României a fost utilizată încă din perioada interbelică pentru practicarea tenisului de câmp, precum și situarea în centrul Bucureștiului a imobilului, au determinat, *probabil*, regimul comunist să considere, în anul 1972, perimetrul respectiv ca adecvat pentru ridicarea în regim de urgență, în mai puțin de o săptămână, a arenei de tenis, *în realitate* tribune pe schelet metalic.

Cert este faptul că actuala infrastructură a arenei de tenis a fost construită de regimul comunist, în anul 1973, precum și că Banca Națională a României avea calitatea de proprietar al terenului și al unor clădiri, iar Clubul Sportiv Progresul avea calitatea de chiriaș, plătind chirie băncii centrale chiar și în perioada regimului comunist pentru amenajările din proprietatea instituției noastre, ca în anul 1991, astfel cum am precizat, celelalte amenajări sportive să fie preluate cu plată, la valoarea lor de inventar.

Pe de altă parte, conținutul proiectului de act normativ nu concordă cu scopul descris în expunerea de motive. Potrivit expunerii de motive, propunerea legislativă are drept scop "*revenirea ansamblului imobiliar denumit în mod uzual ca Parcul cu Platani din București, în circuitul activităților sportive de performanță*".

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

Or, toate amenajările sportive sunt folosite și în prezent pentru desfășurarea de numeroase activități și competiții sportive, interne și internaționale, fiind limitată doar utilizarea arenei centrale de tenis din considerente determinate de modul de concepere și edificare la standarde anterioare seismului din anul 1977.

Mai mult decât atât, imobilul a fost înregistrat în Planul Urbanistic General în categoria „zonă V3b - complexe și baze sportive”.

Expunerea de motive nu susține, prin urmare, conținutul proiectului de act normativ, ce relevă drept scop trecerea imobilului din proprietatea Băncii Naționale a României în proprietatea publică a Statului Român și, doar în subsidiar, afirmarea destinației sportive a acestuia, demers ce nu își justifică necesitatea.

Astfel, la art. 1 se afirmă că imobilele din Anexa nr. 1 sunt proprietatea publică a statului, în timp ce la art. 2 din proiectul de act normativ se stabilește că imobilele din Anexa nr. 2 sunt și rămân în folosința gratuită a Băncii Naționale a României, urmând a fi încheiat un protocol de predare-primire în acest scop. Atât imobilele din Anexa nr. 1, cât și imobilele din Anexa nr. 2, la care proiectul de act normativ face referire, sunt proprietatea Băncii Naționale a României, majoritatea clădirilor din cadrul complexului fiind edificate prin obținerea de către Banca Națională a României, în calitate de proprietar, a autorizațiilor de construire necesare.

Totodată, soluția legislativă propusă este lipsită de eficiență întrucât, atâta timp cât la alin. (1) se stabilește că acestea sunt în folosința Băncii Naționale a României, nu se relevă necesitatea încheierii unui protocol de predare-primire cu privire la imobilele din Anexa nr. 2. Prin urmare, sub acest aspect, art. 2 este lipsit de rigoare juridică și coerență.

În continuare, la art. 3 este reglementată posibilitatea ca Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice, să acorde despăgubiri Băncii Naționale a României pentru sporul de valoare rezultat din investiții legal realizate la imobilele descrise în Anexa nr. 1. Dispoziția nu este însă dincolo de critică de vreme ce nu se prevede în mod clar și expres care sunt condițiile în care urmează a se acorda despăgubirile și la ce se referă noțiunea de investiții legal realizate și neamortizate.

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

Mai mult, ținând cont că, astfel cum am arătat, imobilul a fost și este din anul 1946 proprietatea Băncii Naționale a României, despăgubirile nu se pot limita exclusiv la *sporul de valoare rezultat din investiții legal realizate la imobilele descrise în Anexa nr. 1*. Nici alineatul 2 al art. 3 nu este mai edificator sub acest aspect, cu atât mai mult cu cât prevede că despăgubirile se acordă eșalonat, prin compensare cu debitele Băncii Naționale a României față de bugetul de stat.

În final, art. 4 prevede că Guvernul va opera modificarea corespunzătoare a anexelor nr. 8 și nr. 28 la Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Prin acest articol se urmărește modificarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006, cu modificările și completările ulterioare. Această dispoziție excedează domeniului de reglementare al legii, întrucât operațiunea de inventariere a acestor bunuri intră în sfera de competență a puterii executive, iar inițiativa legislativă de modificare a inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aparține, potrivit art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006, entităților expres prevăzute de lege.

Considerăm că puterea executivă este aceea care poate constata faptul că imobilul din str. Doctor Staicovici nr. 42-48 nu a fost niciodată înscris în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, dat fiind faptul că este proprietatea Băncii Naționale a României, înscrisă ca atare în cartea funciară.

Totodată, menționăm faptul că bunurile cuprinse în anexele proiectului de act normativ nu sunt corect identificate în teren.

Potrivit art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000: *„Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în*

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului”.

Or, proiectului de act normativ îi lipsește fundamentarea temeinică de vreme ce nu reflectă realitatea situației imobilului din str. Doctor Staicovici nr. 42-48. Astfel, proiectul de act normativ pleacă de la premisa profund eronată potrivit căreia imobilul alcătuit din terenuri și construcții ar putea fi proprietate publică a Statului Român, proiect ce odată adoptat lezează din perspectivă legală interesele băncii centrale, în calitate de proprietar real. Prezumând însă că acest proiect va fi adoptat, dincolo de caracterul său profund neconstituțional, ar asigura Statului Român calitatea de proprietar producând efectul unei naționalizări.

De asemenea, în cuprinsul expunerii de motive se relevă informația greșită potrivit căreia imobilele din str. Doctor Staicovici nr. 42-48 ar fi administrate de BNR. În realitate, întreg ansamblul este proprietatea Băncii Naționale a României, banca centrală având un drept de proprietate, iar nu un drept de administrare asupra acestui imobil.

Nu există o hotărâre a Guvernului ori un alt act normativ care să fi constituit în patrimoniul Băncii Naționale a României un drept de administrare ori de folosință asupra imobilului din str. Doctor Staicovici nr. 42-48, lipsind dreptul de proprietate al Statului Român asupra acestuia.

Totodată, Banca Națională a României nu se regăsește între instituțiile enumerate limitativ la pct. I.29 din Lista, anexă la Legea nr. 213/1998 *privind bunurile proprietate publică*, care stabilește că domeniul public al statului este alcătuit și din următoarele bunuri:

terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea: Parlamentul, Președinția, Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice subordonate acestora; instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea; unități ale Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne, ale serviciilor publice de informații, precum și cele ale Direcției generale a penitenciarelor; serviciile publice

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, precum și prefecturile, cu excepția celor dobândite din venituri proprii extrabugetare, care constituie proprietatea privată a acestora.

Banca Națională a României a dobândit imobilul din str. Doctor Staicovici nr. 42-48, în anul 1946, de la Societatea de Dare la Semn București, prin actul de vânzare-cumpărare și de schimb cu sultă, transcris în registrul de transcripții al Grefei Tribunalului Ilfov, Secția Notariat la 2 iulie 1946, sub nr. 14.711, conform art. 722 pr. civ. după cererea reg. la nr. 42894, dos. nr. 19649.

În anul 1948 Banca Națională a României a mai achiziționat un teren viran, situat în vecinătate, în str. Dr. Lister nr. 37, fostă Carol Davila nr. 55, în suprafață de 279,58 mp.

La data de 8 iulie 1991, între Ministerul Tineretului și Sportului și Banca Națională a României s-a încheiat Protocolul înregistrat sub nr. 2535/08.07.1991, prin care s-au convenit, în contextul în care se recunoștea de către Statul Român că Banca Națională a României este proprietara terenului situat în București str. Dr. Staicovici nr. 42, Sectorul 5, și a unor construcții existente pe acest teren, printre altele, că Ministerul Tineretului și Sportului "*predă în proprietate Băncii Naționale a României construcțiile, amenajările și lucrările de investiții neterminate realizate din fondurile sale, cu plată, conform listei anexă la prezentul protocol*".

Ulterior intrării în vigoare a Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, Ministerul Tineretului și Sportului nu a considerat aplicabile niciuna dintre dispozițiile art. 80 din lege, ba mai mult, Statul Român a procedat la rectificarea bugetului de stat pe anul 2001 al Ministerului Tineretului și Sportului, în Monitorul Oficial, Partea I nr. 498bis din 24 august 2001 fiind publicată *Anexa privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2001 al Ministerului Tineretului și Sportului din 16.08.2001*, aprobată prin O.G.nr. 27/2001 *cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2001*.

În cuprinsul acestui act normativ se face referire la faptul că *«În bugetul Ministerului Tineretului și Sportului, la capitolul 59.01 "cultura, religie și acțiuni privind activitatea sportivă și de*

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

tineret", este cuprinsă și suma de 3.500.000 mii lei la titlul "transferuri", pentru Clubul Sportiv Progresul, suma care se va acorda prin Banca Națională a României (...)».

Prin urmare, nu se poate afirma că mecanismul reglementat de art. 80 din Legea nr. 69/2000 a produs efecte asupra imobilului din str. Staicovici nr. 42-48, cum nu se poate afirma nici că Banca Națională a României a refuzat semnarea vreunui protocol, pentru a deveni incidente dispozițiile art. 80 alin. (5) teza a II-a din lege.

Totodată, chiar și în ipoteza în care s-ar considera aplicabile prevederile Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, o eventuală preluare a imobilului din str. Staicovici nr. 42-48 nu poate avea loc în afara cadrului normativ în vigoare, astfel că procedura instituită de art. 80 din lege nu poate fi suplinită prin propunerea legislativă.

Apreciem că în mod evident concluzia inițiatorului este eronată cu atât mai mult cu cât, în prezent, perimetrul din str. Doctor Staicovici nr. 42-48 este înscris în cartea funciară având drept unic proprietar Banca Națională a României, imobilul fiind compus atât din terenurile și construcțiile cumpărate de Banca Națională a României în anii 1946 și 1948, cât și din construcțiile edificate de Banca Națională a României în perioada 1946-2018, cele edificate, respectiv modernizate de Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport în perioada 1973-1981, precum și de Ministerul Tineretului și Sportului în perioada 1990-1991.

Pe parcursul întregii perioade 1946-2018, Banca Națională a României a avut, neîntrerupt și necontestat, calitatea de proprietar, plătind taxe și impozite, întocmind dări de seamă, efectuând lucrări de investiții și mentenanță, plătind salarii și cedând folosința asupra terenului ori a construcțiilor, cu plată, atât către Statul Român, cât și către entități/persoane private.

Este cert faptul că Banca Națională a României a îndeplinit, în esență, aceleași funcții de bancă centrală, de la înființarea sa, în anul 1880, până în prezent, în calitate de mandatar al Statului Român, fie în regimul monarhic, fie în regimul comunist, fie în regimul postcomunist, fie în

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

perioada ulterioară aderării României la Uniunea Europeană și includerii Băncii Naționale a României în Sistemul European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene.

Astfel, în anul 1948, Banca Națională a României s-a transformat în Banca Republicii Populare Române, Banca de Stat, iar patrimoniul Băncii Naționale a României înființată în anul 1880 a trecut asupra Băncii Republicii Populare Române, Banca de Stat. Prin urmare, dreptul de proprietate asupra imobilelor achiziționate de Banca Națională a României se afla în patrimoniul acesteia și a trecut în patrimoniul Băncii Republicii Populare Române, Banca de Stat, acest aspect fiind, departe de orice echivoc, recunoscut și de către Statul Român, atât în regimul comunist, cât și în regimul postcomunist.

Astfel, de vreme ce pe întreaga perioadă a regimului comunist banca centrală a achitat impozite pentru imobilele înregistrate în proprietatea sa și a raportat organelor statului dreptul de proprietate asupra acestor imobile, este evident că statul comunist recunoștea existența dreptului de proprietate în favoarea băncii centrale, făcând distincție față de imobilele pentru care banca centrală era beneficiara unui drept de administrare.

Ulterior transformării Băncii Republicii Populare Române în Banca Națională a României, începând cu anul 1990, dreptul de proprietate asupra imobilului din str. Doctor Staicovici nr. 42-48, existent în patrimoniul Băncii Republicii Populare Române, a rămas în patrimoniul Băncii Naționale a României, instituția noastră continuând să plătească impozite și să dispună cu privire la acest imobil.

De asemenea, având în vedere că prin expunerea de motive se face precizarea că imobilul din str. Doctor Staicovici nr. 42-48 ar fi administrat de Banca Națională a României, subliniem că, Statul Român, prin adoptarea cadrului normativ național, a făcut distincție între imobilele aflate în proprietatea Băncii Naționale a României și cele pentru care Banca Națională a României era ori este beneficiara unui drept de administrare.

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

Astfel cum am precizat anterior, Statul Român, respectiv același legiuitor postdecembrist și toate instituțiile implicate în procesul de legiferare, au luat în considerare existența în patrimoniul Băncii Naționale a României a dreptului de proprietate asupra imobilelor, sens în care, spre exemplu, prin Legea nr. 461 din 12.11.2003 a fost aprobată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 51/2003 privind reglementarea situației juridice a unor bunuri imobile după cum urmează:

- art. 5 alin. (2) din acest act normativ stabilește că: *Se aprobă transmiterea terenului situat în municipiul Miercurea-Ciuc, Str. Libertății nr. 14, județul Harghita, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 5, din proprietatea Băncii Naționale a României în proprietatea privată a statului.*
- art. 7. - *Se aprobă transmiterea imobilului situat în orașul Băile Herculane, Str. Zăvoifului nr. 38, județul Caraș-Severin, compus din teren și construcție, precum și dotările aferente, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 7, din proprietatea Băncii Naționale a României în proprietatea privată a statului.*
- art. 8. - *Se aprobă transmiterea imobilului situat în orașul Slănic-Moldova, str. Vasile Alecsandri nr. 6, județul Bacău, compus din teren și construcție, precum și dotările aferente, având datele de identificare prevăzute în anexa nr. 8, din proprietatea Băncii Naționale a României în proprietatea privată a statului.*

Astfel, lipsind orice confuzie între dreptul de proprietate și dreptul de administrare, Statul Român a avut în vedere și situația imobilelor aflate în administrarea Băncii Naționale a României și a dispus cu privire la unele dintre acestea.

În acest sens, prezintă relevanță, cu titlu de exemplu, H.G. nr. 404/1993 privind transmiterea unor imobile din administrarea Băncii Naționale a României în administrarea Ministerului Finanțelor, ce are ca obiect 3 imobile predate de Statul Român, în administrare, Băncii Naționale a României, în perioada 1954-1955.

De asemenea, Statul Român a inițiat demersuri în vederea emiterii *Hotărârii Guvernului privind înscrierea unui bun aflat în domeniul public al statului și administrarea Băncii Naționale a*

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

României, în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006 și transmiterea acestuia în administrarea Universității „Aurel Vlaicu” din Arad aflată în coordonarea Ministerului Educației Naționale, imobilul fiind dobândit de Statul Român în anul 1951 și primit în folosință de Banca Națională a României în anul 1958.

Dispoziții precum cele menționate anterior nu există însă cu privire la imobilul din str. Dr. Staicovici nr. 42-48, Banca Națională a României deținând dreptul de proprietate în mod netulburat în toată perioada cuprinsă între anii 1946-2018, având o posesie continuă și netulburată și comportându-se ca un proprietar, aspecte avute în vedere de Statul Român în toată perioada anterior menționată, încasând impozite din 1946 până în prezent, cuprinzând suma de 3.500.000 mii lei la titlul "transferuri" pentru Clubul Sportiv Progresul în rectificări ale bugetului de stat, eliberând autorizații de construire, elaborând acte normative ce au avut ca obiect tocmai acest imobil și dreptul de proprietate al Băncii Naționale a României.

În aceste condiții, principalul efect al adoptării proiectului de act normativ ar consta în naționalizarea imobilului din str. Doctor Stacovici nr. 42-48 printr-un transfer al proprietății Băncii Naționale a României în proprietatea statului, similar naționalizării impuse prin Legea nr.119 din 11 iunie 1948.

Practic, în contextul arătat anterior, în care, pe parcursul întregii perioade 1946-2018, Banca Națională a României a avut neîntrerupt calitatea de proprietar, plătind taxe și impozite și cedând folosința asupra terenului ori a construcțiilor, cu plată, atât către Statul Român, cât și către entități private, proiectul de lege se transpune într-o veritabilă preluare de către Statul Român a imobilului proprietatea Băncii Naționale a României, printr-o modalitate care nu este prevăzută de lege.

Astfel, potrivit art. 44 alin. (2), (3) și (6) și din Constituția României:

„(2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor numai

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

în condițiile rezultate din aderarea României la Uniunea Europeană și din alte tratate internaționale la care România este parte, pe bază de reciprocitate, în condițiile prevăzute prin lege organică, precum și prin moștenire legală.

(3) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(...)

(6) Despăgubirile prevăzute în alineatele (3) și (5) se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție.”.

În același timp, art. 1 din Protocolul nr. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului stabilește că: *“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional”.*

Totodată, remarcăm că potrivit art. 562 alin. (3) și (4) din Codul civil:

„(...) (3) Exproprierea se poate face numai pentru o cauză de utilitate publică stabilită potrivit legii, cu justă și prealabilă despăgubire, fixată de comun acord între proprietar și expropriator. În caz de divergență asupra cuantumului despăgubirilor, acesta se stabilește pe cale judecătorească.

(4) Nu pot fi supuse confiscării decât bunurile destinate sau folosite pentru săvârșirea unei infracțiuni ori contravenții sau cele rezultate din acestea.”

De asemenea, potrivit art. 863 din Codul civil:

„Dreptul de proprietate publică se dobândește:

- a) prin achiziție publică, efectuată în condițiile legii;*
- b) prin expropriere pentru cauză de utilitate publică, în condițiile legii;*
- c) prin donație sau legat, acceptat în condițiile legii, dacă bunul, prin natura lui sau prin voința dispunătorului, devine de uz ori de interes public;*
- d) prin convenție cu titlu oneros, dacă bunul, prin natura lui sau prin voința dobânditorului, devine de uz ori de interes public;*

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României

e) prin transferul unui bun din domeniul privat al statului în domeniul public al acestuia sau din domeniul privat al unei unități administrativ-teritoriale în domeniul public al acesteia, în condițiile legii;

f) prin alte moduri stabilite de lege.”

În esență, o preluare cum este cea vizată de propunerea legislativă nu poate avea loc în afara cadrului legislativ existent și cu ignorarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Concluzionând, Banca Națională a României susține respingerea inițiativei legislative având în vedere că:

- (i) Propunerea de act normativ nu are la bază o fundamentare temeinică și, dimpotrivă, se sprijină pe existența unor raporturi sociale și economice ce nu corespund realității;
- (ii) Inițiativa legislativă nu îndeplinește cerința de a fi corelată cu ansamblul reglementărilor interne și a Convenției Europene a Drepturilor Omului, preluarea imobilului proprietatea Băncii Naționale a României de către Statul Român în condițiile prevăzute de proiectul de act normativ fiind contrară cadrului normativ intern și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția europeană a Drepturilor Omului ce garantează dreptul la proprietate;
- (iii) Proiectul de lege nu este compatibil cu legislația Uniunii Europene, respectiv cu principiul independenței băncii centrale și interdicția de finanțare monetară, prevăzute de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

În încheiere, dorim să vă asigurăm, domnule Ministru, de întreaga noastră disponibilitate de colaborare și vă stăm la dispoziție pentru orice detalii suplimentare legate de propunerea legislativă.

Cu deosebită considerație,

Informațiile conținute de acest document sunt supuse obligației de păstrare a confidențialității conform dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României